

Disident Ili Dupli Agent?

Author: [Srdjan Staletovic](#)

Na cijoj je strani Draskovic? Niko nije znao odgovor na ovo pitanje sve do njegovog pojavljivanja na velikom mitingu u Kragujevcu 17. jula.

Koliki je bes naroda u Srbiji? Ako je narod zaista toliko besan da bi smenio rezim, onda bi rezim hteo da zna koliko mu je vremena preostalo. Opozicioni Savez za promene jase na talasu spontanih protesta ali isto tako mu je potrebno da zna koliko je narodno nezadovoljstvo.

Dokle ce ici? Koliki je otpor sa kojim su spremni da se suoce? Da li bi vlada mogla da blefira sa pretnjom tenkova? Da li bi ih primena nasilja razbila ili jos vise razljutila? Da li ce se organizovati opsti strajk? Prevremeni izbori na jesen? Pucanje na ulicama? Ili, nikakva promena?

Svi se pitaju, kao i Vuk Draskovic, kontroverzni lider Srpskog pokreta obnove (SPO), druge po velicini partije u Srbiji. On je zakazao veliko ulicno okupljanje za subotu u Kragujevcu, gradu na jugoistoku Srbije koji je udaljen 100 km od Beograda, da bi javno obznanio svoj stav posle nekoliko meseci koje je proveo na strani jugoslovenskog predsednika Slobodana Milosevica.

Sve do uoci subotnjeg protesta Draskovic jos uvek nije u potpunosti prihvatio ulogu velikog opozicionog vodje. U toku proteklih nekoliko nedelja izbegavao je da pruzi podrsku protestima koje je organizovao Savez za promene na cijem celu se nalazi njegov rival Zoran Djindjic. Izvori iz SPO-a su rekli pre ovog dogadjaja da one ne planira da javno zatrazi ostavku Milosevica jer jos uvek nije presekao pupcanu vrpцу koja ga vezuje za vladu.

Ocito je da oscilira "negde izmedju", cas je uz a cas protiv Milosevica. Draskovicu su mnoge opcije otvorene, ali mu je malo vremena preostalo da donese konacnu odluku. Bez obzira kakva ce ona biti, njegova odluka ce imati veliki uticaj na buduce sanse Saveza.

Iako je Djindjic izjavio da je Draskovicu "oprostio za sve" sto je ucinio dok je sluzio u Milosevicevoj vladi, vecina u opoziciji strahuje da on namerava da neutralise proteste tako sto bi se pretvarao da je za promene a tajno radio za Milosevica na postizanju dogovora koji bi predsednika odrzao na vlasti.

Za razliku od ostalih opozicionih lidera, Draskovic ima politicki uticaj preko kontrole koja njegova partija ima u skupstini grada Beograda. Na ovaj nacin on kotrolise drzavna sredstva koja se dodeljuju gradu i ostvaruje kontrolu nad televizijom Studio B.

Strategija koju ce Draskovic najverovatnije primeniti je vec vidjena na drugim mestima u Srbiji. U Leskovcu, lokalna grana SPO-a se nalazi na celu širokih protesta. Medjutim, cim demonstranti pokusaju da primoraju organizatore da zatraze smenu Milosevica, taj zahtev se blokira. Sve drugo je moguće, ali ne i to. Ukoliko dodje do direktnog glasanja o formalnom zahtevu za njegovu ostavku, u Leskovcu kao i drugim mestima, clanovi SPO-a ce jednostavno glasati protiv ili ce biti uzdrzani.

SPO je u saveznoj skupstini jos uvek na strani Milosevicevih Socijalista (SPS) i blokira napore Djindjiceve Demokratske stranke (DS) da se u ovom domu formalno glasa o smeni Milosevica. Izvori iz SPO-a sugerisu da su SPS i Srpska radikalna stranka (SRS) Vojislava Seselja zapretili da ce izbaciti Draskovica iz skupstine ukoliko ne bude saradjivao.

Znacajno je to sto je deset zvanicnika SPO-a, ukljucujuci i nekoliko delegata u skupstini, uhapseno na

osnovu optuzbi za sverc dok se Draskovic premisljao da li da se pridruzi opoziciji. Ovo bi moglo da bude upozorenje Draskovicu od Milosevica.

Jos uvek je moguće da će Draskovic prihvatiti Milosevicevu ponudu da se prikljuci srpskoj ili jugoslovenskoj vladi, tri meseca posto je otpusten iz savezne vlade zbog kritike na racun Miloseviceve ratne politike. Iako je optuzen da je "dao komentare koje su u suprotnosti sa interesima drzave" i izgubio funkciju, ostali clanovi SPO-a su zadržali svoja mesta u vladi.

Draskovicev povratak u vladu bi pomogao da se ocuva privid narodnog jedinstva, dok bi njemu pripala uloga da ublazi sok izazvan zahtevima za reformama. Ovo bi takodje dalo vremena Milosevicu da smanji tenziju u odnosima izmedju Srbije i njenog manjeg partera u jugoslovenskoj federaciji, Crne Gore.

I ovde je Draskovic odigrao ulogu. Crnogorski predsednik Milo Djukanovic nastoji da smeni probeogradsku saveznu vladu Momira Bulatovica, bivseg predsednika Crne Gore. Draskovic se suprotstavio Milosevicevim pokusajima da spreči ovaj potez. Draskovic trvdi da bi trebalo dozvoliti Djukanovicu da izabere predsednika vlade iz te republike, i sto je jos vaznije, da izabere ljude koji bi popunili mesta koja pripadaju Crnoj Gori u federalnoj vladi.

Cak iako Djukanovic uspe da dovede Miloseviceve protivnike u saveznu vladu, Milosevic jos uvek ima razloga da veruje da će se Draskovic pobrinuti za to da se SPO izjasni protiv glasanja o poverenju u Milosevica u saveznoj skupstini - sto je jedini cisti ustavni nacin da se smeni Milosevic.

Da bi se osigurao Milosevic takodje razmatra mogucnost da pozove Seseljevu SRS da udje u vladu, a Seselj bi dobio mesto potpredsednika zaduzenog za drzavnu bezbednost - zna se da Seselj to mesto zarko zeli i da bi to bio potez koji bi sigurno doveo do gusenja opozicije.

Draskovicev problem je da se on nasao u situaciji sve ili nista. On bi mogao da se usprotivi zahtevima za smenu Milosevica ali i da podrzi zahteve za odrzavanje prevremenih izbora koji bi kasnije doveli do smene predsednika. Ali u tom slucaju njegova partija rizikuje to da ce svi u njoj videti Milosevicevog saveznika, i platiti cenu na izborima cijem odrzavanju je Draskovic doprineo.

Takodje postoji i mogucnost da će se Draskovic, mozda ohrabren podrskom koju SPO uziva na osnovu istrazivanja javnog mnjenja, uhvatiti u kostac i otvoreno izazvati Milosevica.

On bi takodje mogao da se pridruzi novom opozicionom savezu malih vanparlamentarnih stranaka Novoj demokratiji (ND) ili mozda Demokratskoj alternativivi (DA), partiji koju je osnovao bivsi visoki funkcioner SPS-a Nebojsa Covic.

Vodja Nove Demokratije Dusan Mihajlovic je potvrdio proslog vikenda da ND i SPO vec uspesno saradjuju na "politickom i partijskom nivou" a izvori bliski Draskovicu kazu da su razgovori sa Covicevom DA "u toku". On bi cak mogao da pridobije i grupu vodećih clanova SPS-a koji su marginalizovani pre tri godine kada je Milosevic pokusao da uspostavi tesnju vezu izmedju SPS-a i Jugoslovenske levice (JUL), partije na cijem celu se nalazi njegova zena.

Proslo je gotovo deset godina otkada je Draskovic postao zvezda na opozicionim ulicnim protestima, i dok je njegova odanost politickom otporu Milosevicu cesto dovedena u pitanja od tada, to se nije dogodilo sa njegovom ambicijom da postane predsednik.

U danima koji dolaze na ispitu ce se naci njegovo opredeljenje i ambicija, a pre svega njegova sposobnost da pridobije javno mnjenje. Pred njim je nemali zadatak. On mora da pridobije znacajan deo opozicije koji

veruje da je u najboljem slucaju Draskovic Milosevicev gromobran koji je spreman da privuce neprijateljstvo kojim zrnce mase, a u najgorem slucaju dupli agent koji namerava da ugusi revoluciju u radjanju.

Srdjan Staletovic je dopisnik IWPR-a iz Beograda.

Location: Serbia
Kosovo

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/disident-ili-dupli-agent>